

5

Aan de Generale Synode Goes 2020
van de Gereformeerde Kerken in Nederland

10

15 **Verzoek tot revisie van de ‘Besluitvorming MV en ambt’
van de GS Meppel 2017**

20 De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Hattem-Centrum heeft besloten revisie te vragen van de ‘besluitvorming MV en ambt’ van de GS Meppel (Acta art. 18 GS Meppel 2017). De kerkenraad richt zich met de in dit revisieverzoek genoemde bezwaren tegen de hierna aangegeven besluiten van de synode en de door de synode daarvoor aangevoerde gronden.

25

Overzicht

De kerkenraad merkt vooraf op dat het voortgaande gesprek in de afgelopen jaren over de taken van mannen en vrouwen in de kerk binnen de kerkenraad en de gemeente van Hattem-C aanleiding heeft gegeven tot een herbezinning op de taakverdeling zoals we die kennen, zowel voor wat betreft de ‘bijzondere’ ambten als voor wat betreft andere diensten en taken in de kerk.

30

Eenzijds heeft dit er toe geleid dat de overtuiging is gegroeid dat er Schriftuurlijke ruimte bestaat om naast broeders ook zusters in de gemeente te roepen tot het ambt van diaken. Inmiddels is hier ook uitvoering aan gegeven en zijn er zusters verkozen en bevestigd in het ambt van diaken. Ook zijn er zusters aangesteld binnen het taakveld van pastoraal bezoek. Pastorale bezoekers m/v verlenen als gemeenteleden onderlinge pastorale zorg in de gemeente in de vorm van bezoeken aan huis, gesprekken, bemoediging, vertroosting, e.d. Kerkelijke vermaning en tucht behoort niet tot hun taakveld, maar blijft een taak van de ouderlingen-opzieners.

35

Anderzijds is de kerkenraad tot het oordeel gekomen dat de besluiten MVEA van de GS Meppel op belangrijke punten te kort schieten als het gaat om *de ambten*, er geen recht wordt gedaan aan belangrijke Bijbelse noties omtrent *de verhouding man/vrouw* en er geen deugdelijke Schriftuurlijke onderbouwing wordt geleverd om de ambten van *ouderling en predikant* open te stellen voor vrouwen. Het aan de plaatselijke kerken toegekende *zelfbeschikkingsrecht* ten aanzien van de besluiten MVEA vormt een inbreuk op de kerkelijke eenheid in het kerkverband.

40
45

Bezwaren tegen besluiten GS Meppel

50 **Bezwaar 1: De GS Meppel laat de aansluiting bij eerdere besluiten van de GS Ede 2014 los en kiest eenzijdig voor één bepaalde lijn in de interpretatie van de Bijbelse gegevens.**

Toelichting:

In **besluit 1** wordt aan deputaten MVEA decharge verleend, met als grond dat zij hun opdracht naar behoren hebben uitgevoerd. Een verdere onderbouwing ontbreekt.

5

[1.1] Hiermee gaat de GS Meppel er aan voorbij dat de GS Ede als grond bij haar besluit 2 heeft uitgesproken:

10

“het doorlopend spreken van de Schrift laat twee lijnen zien. De ene lijn is die van gelijkwaardigheid tussen man en vrouw – de andere die van het verschil in verantwoordelijkheid die God aan man en vrouw heeft gegeven; deze beide lijnen dienen verdisconteerd te worden.”
(art. 18 besluit 2 Acta GS Ede 2014)

15

De GS Ede heeft in de besluittekst van haar besluit 3, de opdracht aan deputaten MVEA, zelfs nog weer expliciet verwezen naar deze grond bij besluit 2. Deputaten moesten hun taak verrichten “met inachtneming van de onder besluit 2 genoemde grond”.

20

In het deputatenrapport MVEA *Samen dienen* aan de GS Meppel is desondanks echter in essentie slechts één lijn uitgewerkt, die van de gelijkwaardigheid. Welke betekenis de andere lijn toekomt, die van het verschil in verantwoordelijkheid die God aan man en vrouw gegeven heeft, is door deputaten MVEA niet helder uitgelegd en niet verdisconteerd.

25

[1.2] In het rapport en de voorstellen van deputaten MVEA aan de GS Meppel krijgt *gelijkwaardigheid* bovendien de lading van *gelijkheid*. Er ontbreekt een helder en eenduidig begrippenkader. Verschil in verantwoordelijkheid, zoals door de GS Ede als tweede lijn benoemd, wordt nergens in het rapport concreet gemaakt.

30

[1.3] Hetzelfde manco treft ook de besluiten van de GS Meppel. Er doet zich hier een merkwaardige incongruentie voor: de GS Meppel roept in besluit 8 de kerken op om zich nader te bezinnen op de vraag “hoe recht kan worden gedaan aan de verschillen tussen man en vrouw in de vervulling van taken en ambten in de gemeente”, maar handelt intussen zelf hier niet naar. De door de GS geformuleerde vraagstelling had nu juist door deputaten MVEA aan de GS Meppel en door de GS Meppel zelf beantwoord moeten worden, voordat de verstrekkende besluiten genomen konden worden.

35

[1.4] Wij wijzen hierbij nog op het volgende. In de aanbiedingsbrief van het moderamen van de GS Meppel (brief d.d. 04-07-2017 aan de kerkenraden en classes, pagina 2, net onder het midden) is wel sprake van ‘twee lijnen’, maar wordt daaraan een andere invulling gegeven dan de GS Ede bedoelde. Hier valt te lezen:

40

“Er is een lijn zichtbaar die vrouwelijke inbreng afremt, maar er is ook een lijn zichtbaar die deze inbreng juist aanvaardt. Doen we de Schrift tekort als we vrouwen niet of juist wel de ruimte geven?”

45

Deze typering van de twee lijnen in de brief van (het moderamen van) de GS Meppel doet geen recht aan wat de GS Ede uitsprak en leidt alleen maar tot meer spraakverwarring. ‘Een lijn die vrouwelijke inbreng afremt’ is een formulering die een negatief waardeoordeel inhoudt en een spanning suggereert met de andere lijn, die getypeerd wordt als ‘het juist aanvaarden van deze inbreng’. In de typering ‘verschil in verantwoordelijkheid die God aan man en vrouw heeft gegeven’ die de GS Ede gebruikte, mist een dergelijk waardeoordeel. Bovendien gaat het bij de twee lijnen van ‘gelijkwaardigheid’ en ‘onderscheid in verantwoordelijkheid’ om een substantieel verschil, terwijl dit in de terminologie van ‘afremmen’ en ‘aanvaarden’ tot een gradueel verschil wordt gereduceerd.

50

[1.5] Als de Bijbel ons twee lijnen laat zien, zoals GS Ede heeft gesteld en GS Meppel zelf in besluit 8 ook uitsprekt, dan mogen we niet ondertussen één lijn kiezen en de andere in de schaduw laten. Want dan doen we tekort aan de eenheid van de Schrift. Pas als we de Schrift zo uitleggen, dat we zo goed

mogelijk álle betreffende Schriftgegevens in rekening brengen, stellen we ons eerbiedig onder het gezag van Gods Woord.

Samengevat:

- 5 a. Deputaten MVEA hebben hun opdracht niet naar behoren uitgevoerd.
b. GS Meppel heeft zelf ook ten onrechte en zonder enige verantwoording de dubbele lijn van de gelijkwaardigheid van man en vrouw èn gelijktijdig het verschil in verantwoordelijkheid van man en vrouw, zoals door de GS Ede nu juist als Bijbels kader was uiteengezet (het 'doorlopend spreken van de Schrift'), verlaten.

10

Bezwaar 2: In de besluitvorming van de GS Meppel ontbreekt de bezinning rond de ambtsstructuur.

15 *Toelichting:*

[2.1] De GS Ede heeft uitdrukkelijk gevraagd om een "kritische bestudering van de huidige ambtsstructuur binnen de Gereformeerde Kerken in het licht van het totale onderwijs van de Schrift". Daarbij is in de gronden tamelijk uitvoerig op diverse deelaspecten van die ambtsstructuur gewezen (art. 18 Besluit 3 Acta GS Ede 2014). Deputaten zijn in hun rapport *Samen dienen* hier ook zeker op ingegaan.

20

[2.2] Evenwel ontbreekt in de besluitvorming van de GS Meppel helaas het thema van de ambtsstructuur volledig. Dit is eigenlijk nauwelijks voorstelbaar, nu de besluitvorming nota bene gaat over 'MV en ambt'. Toch moeten we vaststellen dat de synode geheel is voorbijgegaan aan de betekenis van de ambtsstructuur zoals wij die al langdurig kennen, de onderscheiden taken en verantwoordelijkheden daarin, het 'bijzondere' karakter van de ambten in relatie tot de dienst van alle gelovigen in de kerk, enz.

25

[2.3] De eenzijdige focus van de GS Meppel op 'MV' doet fundamenteel te kort aan de bezinning, zoals door de GS Ede gevraagd, om in kaart te brengen hoe de ambtelijke structuur ('en ambt') zo kan worden ingevuld dat vrouwen zich daarbinnen kunnen inzetten voor Gods Koninkrijk met inachtneming van de twee door GS Ede genoemde Schriftuurlijke lijnen. Met name de vraagstelling naar de mate waarin de bestaande ambtsstructuren zijn bepaald door Bijbelse normen dan wel (mede) door andere factoren, is van grote betekenis voor de beslissingen rond het thema.

30

[2.4] Concreet zal er in de besluitvorming van een gereformeerde synode over de vervulling van de ambten in de kerk toch tenminste aandacht moeten zijn voor:

35

- a. de kenmerkende eigenschappen (het eigene) van elk van de ambten van predikant, ouderling en diaken, zoals wij die kennen, in het licht van de Schrift en de eisen die dat al dan niet met zich meebrengt (dus de vraag: wat is de Schriftuurlijke essentie van elk van de onderscheiden ambten?);
- 40 b. een duidelijke typering in Bijbels licht van de bijzondere ambten van predikant, ouderling en diaken in verhouding tot het ambt (of beter: de dienst) van alle gelovigen in de gemeente (dus de vraag: hoe verhouden zich de bijzondere ambten in Bijbels perspectief tot de gemeenteleden?);
- 45 c. de onderscheidingen tussen onderwijs, diaconaat, pastoraat en leiding geven ('regeren', 'opzien', 'vermaning en tucht', e.d.) in de gemeente in Bijbels perspectief. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de betekenis van 1 Tim. 2 en 3 (dus de vraag: wat is de Schriftuurlijke essentie van elk van deze taakvelden?).

50

Daarbij geldt dan telkens de vervolgvraag welke consequenties hieruit voortvloeien voor de uitoefening daarvan. Helaas zijn ten onrechte deze vragen helemaal niet in beeld gekomen.

5 [2.5] Het gebrek aan bezinning over de ambtsstructuur komt bijvoorbeeld uit bij grond 2 bij besluit 2 waar sprake is van ‘bescherming’ voor de ambtsdrager en de gemeente en “die ook van belang is als het gaat om niet-ambtelijke diensten.” Wat wordt hier nou eigenlijk beweerd? Dat alle niet-ambtelijke functies in de kerk ook een verkiezing en bevestiging moeten krijgen? Node wordt hier de reflectie gemist over welke verschillen er bestaan tussen ambtelijke en niet-ambtelijke taken. Een heldere visie op de ambten ontbreekt.

Kortom:

- 10 a. GS Meppel heeft de aansluiting met GS Ede omtrent de aard en betekenis van de ambtsstructuur in Bijbels perspectief geheel gemist.
- b. Het is onbestaanbaar dat in de besluitvorming van GS Meppel over ‘MV en ambt’ iedere reflectie over de kerkelijke ambtsstructuur ontbreekt.

15

Bezwaar 3: De GS Meppel gaat niet in op ingekomen verzoeken en argumenten van zusterkerken.

Toelichting:

20 [3.1] Gezien wat we als kerk belijden over de eenheid en katholiciteit van de kerk, is het onze opdracht om bij besluiten over MVEA te streven naar maximale eensgezindheid, in goed overleg met zusterkerken in binnen- en buitenland. De GS Ede heeft hiervoor ook aandacht gevraagd (vgl. art. 18 besluiten 3b en 4c Acta GS Ede 2014).

25 [3.2] In de besluiten en gronden van de GS Meppel mist evenwel een beantwoording van de argumenten die door buitenlandse zusterkerkgemeenschappen zijn aangevoerd tegen het toelaten van vrouwen tot het ambt van ouderling en van predikant. Er is aan buitenlandse zusterkerken om inbreng gevraagd, maar aan de ontvangen reacties en waarschuwingen wordt vervolgens geen gehoor gegeven. Er wordt eenvoudig niet op gereageerd. En uit de besluiten blijkt niet waarom.

30 [3.3] De synode verantwoordt in de besluiten ook niet waarom geen gevolg is gegeven aan dringende oproepen om besluiten nog niet direct te effectueren, zodat er ruimte zou zijn voor nader kerkelijk overleg.

35 [3.4] Met verdriet moeten wij vaststellen dat vele buitenlandse zusterkerkgemeenschappen de zusterkerkrelatie met de GKv inmiddels vanwege de besluiten MVEA hebben beëindigd. Terwijl de GS Meppel de wens tot zichtbare eenheid met andere kerken nadrukkelijk vertolkt, berust op de door de besluitvorming van de GS veroorzaakte verbreking van de relaties met deze buitenlandse zusterkerken een taboe en wordt er het stilzwijgen toegedaan. Van de GS Meppel had op zijn minst een eerlijke afweging mogen worden verwacht en verlangd tussen het eigen belang van de GKv om de besluitvorming door te voeren tegenover de bij de GS bekende bezwaren daartegen van de buitenlandse zusterkerkgemeenschappen. Van deze afweging blijkt niets.

Bezwaar:

- 45 a. In de besluitvorming MVEA ontbreekt ten onrechte een confrontatie met de door buitenlandse zusterkerken ingebrachte argumenten.
- b. In de besluitvorming MVEA ontbreekt ten onrechte een christelijke afweging van de met de besluitvorming beoogde interne kerkelijke ‘winst’ tegenover het daardoor veroorzaakte oecumenische verlies.

50

Bezwaar 4: De GS Meppel toont niet aan dat voor besluit 3 een deugdelijke Schriftuurlijke basis aanwezig is.

Bedenkingen ten aanzien van besluit 3:

5 *In besluit 3 wordt uitgesproken dat er Schriftuurlijke gronden zijn om volop ruimte te bieden voor de inzet van gaven van vrouwen in taakvelden zoals verkondiging, onderwijs, pastoraat, diaconaat.*

Toelichting:

10 [4.1] In de gronden 1-3 bij besluit 3 wordt een schets geboden van de ontwikkeling van het Oude naar het Nieuwe Verbond. Grond 1 tekent de OT-samenleving vooral als een masculiene, patriarchale
gemeenschap. Grond 2 voegt daaraan toe dat zich echter tegelijk onder het Oude Verbond het verhaal
aftekent van de sleutelrol die vrouwen in de heilsgeschiedenis hebben vervuld, een verhaal in schril
contrast met het falen van mannen. Grond 3 verwoordt dan de komst van het Nieuwe Verbond,
15 waarnaar is gesmacht en “dat wordt gekenmerkt door gelijkheid”. En op grond van dit “verhaal”, zoals
de synode het zelf meermalen noemt, is de synode in grond 5 tot de conclusie gekomen dat het
getuigenis van de Schrift alle aanleiding geeft om mannen en vrouwen in de gemeente van het Nieuwe
Verbond “gelijkwaardig te laten functioneren in alle taken in de kerk”. Waaraan wordt toegevoegd dat
de zogenaamde zwijgtaksten “geen onbetwistbare grond kunnen zijn om in onze tijd en
20 omstandigheden vrouwen categorisch uit te sluiten van het leer- en het regeerambt, omdat de exegese
van deze teksten daarvoor te zeer omstreden is.”

Wij zijn van oordeel dat hier op allerlei punten een mistekening wordt gegeven van de Bijbelse
boodschap en leer en dat de gevoerde argumentatie de conclusie van de synode niet kan dragen.

25 [4.2] Allereerst wordt er door de GS Meppel een onzuivere tegenstelling gemaakt tussen de plaats van
mannen en vrouwen in het OT. Er wordt beweerd dat God vrouwen een sleutelrol in de
heilsgeschiedenis heeft gegeven, omdat mannen hebben gefaald. God heeft de vrouw zeker een
belangrijke rol in de heilsgeschiedenis gegeven, maar dat staat niet als zodanig tegenover falende
mannen. Eva, Sara, Tamar, Rachab, Deborah, enzovoort hebben een belangrijke rol gespeeld, maar
30 Adam, Abraham, Juda, Kaleb en Gideon evenzeer. En omgekeerd hebben vrouwen evenzeer gefaald: de
vrouw van Lot geldt nog in het NT tot waarschuwing (Lucas 17:32); Mirjam wordt gestraft met huidvraat
wegens haar opstand tegen Mozes (Num. 12); Achab deed wat kwaad was in de ogen van de Heer en
“het was zijn vrouw Izebel die hem daartoe aanzette” (1 Kon. 21: 23v). De voortdurende ontrouw van
Israël was een ontrouw van mannen en vrouwen.

35 [4.3] God gebruikt daartegenover ook zowel mannen als vrouwen voor het realiseren van zijn plan. Wat
zichtbaar wordt in de heilsgeschiedenis is dat God voor het realiseren van zijn plannen niet menselijke
macht en hoogmoed wil gebruiken, niet van een man, noch van een vrouw. Daarom worden
onvruchtbare vrouwen zwanger en kiest God de jongste zoon van Isaï. Geheel ten onrechte wordt door
de GS Meppel een sjabloon op de heilsgeschiedenis gelegd alsof mannen en vrouwen daarin tegenover
40 elkaar staan. De vrouw uit Openbaring 12 staat niet symbool voor een dappere vrouw, tegenover
falende mannen, maar is een verwijzing naar Eva, moeder van de levenden, en moeder van de kerk.
Nergens blijkt uit dat de vrouwen “in een terugblik in Mat. 1:1-17 aan de mannelijke leiders in de kerk
van toen en in die van alle eeuwen, ter waarschuwing als spiegel worden voorgehouden.” Veeleer laat
45 God in het geslachtsregister van Jezus Christus zien dat Hij, ondanks het falen van mensen (m/v), zijn
heilspan realiseert in de komst van Zijn zoon. En Hij maakt uit van welke verschillende inzet van
mensen, mannen of vrouwen, Hij zich daarbij bedient.

50 [4.4] Ten onrechte wordt verder door de GS gesteld dat er in de ontwikkeling van OT naar NT een
fundamentele verschuiving is van ongelijkheid naar gelijkheid: “het nieuwe Verbond wordt gekenmerkt
door gelijkheid”. Hier wreekt zich dat er door de synode geen onderscheid wordt gemaakt tussen
gelijkwaardigheid en gelijkheid. Miskend wordt dat in Gods instelling de vrouw in het Oude Testament
niet minderwaardig was. En dat tegelijk het God zelf was die de vrouw toch uitsloot van met name het

ambt van priester (OT) en later van het ambt van apostel (NT). Ook wordt niet in rekening gebracht dat in het Nieuwe Verbond wel allen delen in de gaven van de Geest, maar dat ook na de vervulling van de profetie uit Joël dat allen zullen profeteren (Hand. 2) er toch onderscheid blijft in die zin dat alleen mannen worden aangesteld als oudsten (*zie ook hieronder bij besluit 5*).

5

[4.5] De bijzondere ambten vallen niet samen met en vloeien ook niet rechtstreeks voort uit het 'algemene ambt' van alle gelovigen, maar hebben volgens het NT een eigen karakter en ontleen hun gezag aan de instelling door Christus en zijn apostelen. Het feit dat alle gelovigen op gelijke wijze deel hebben gekregen aan de Heilige Geest, betekent nog niet dat zij allemaal (man en vrouw, jong en oud) "gelijk" zijn geworden. Dat in de Bijbel zelf een lijn te bespeuren zou zijn die het onderscheid in positie tussen man en vrouw uitwist, is een bewering zonder bewijs.

10

[4.6] In Christus zijn man en vrouw gelijk, zeker, maar de Bijbel leert nergens dat daarmee ook elk onderscheid in taken en verantwoordelijkheid is weggevallen. Ten onrechte wordt dan ook door de GS Meppel met beroep op Galaten 3:28 (u bent allen één in Christus) geconcludeerd naar een gelijkheid over de hele lijn. In Christus is er geen tegenstelling tussen nationaliteiten, sociale klassen en geslacht. Ieder die Christus toebehoort, is erfgenaam volgens de belofte (vs. 29). Maar daarmee is het onderscheid in nationaliteiten, sociale klassen en geslacht niet verdwenen. Teksten als Kolossenzen 3:18-19 en 1 Petrus 3:1-6 laten zien dat er ook na Pinksteren verschil in positie is tussen man en vrouw.

15

20

[4.7] De conclusie van de GS Meppel in besluit 3 grond 5 mist een deugdelijke Bijbelse onderbouwing, die er ook niet is, en brengt de synode in strijd met haar eigen besluit 8 en de gronden daarbij, waar de synode – terecht – nog wel spreekt van "verschillen tussen man en vrouw in de vervulling van taken en ambten in de gemeente". In besluit 3 grond 6 spreekt de synode ook van "verscheidenheid", maar blijft in het vage wat daarmee wordt bedoeld.

25

[4.8] Ook de verwijzing door de GS Meppel bij besluit 3 grond 5 naar HC zondag 12 is niet valide. Gesteld wordt dat heel het volk in het Nieuwe Testament een koninkrijk van priesters is. En dat is juist (1 Petrus 2:9). Maar het volk Israël heette onder het Oude Verbond ook al een koninkrijk van priesters (Ex. 19:8) en in die uitdrukking waren toen de vrouwen niet uitgesloten. De verwijzing naar HC 12 (wie in Christus Jezus gezalfd is, is profeet, priester en koning) wordt geheel ten onrechte in stelling gebracht als argument tegen een verschil in taken van man en vrouw in de kerk. Dat iedere christen, zowel man als vrouw, in Christus profeet, priester en koning is (HC 12/ v&a 32), staat niet ter discussie. Net zo goed als in het OT gesproken wordt van een 'koninkrijk van priesters' terwijl de vrouwen geen priester in het heiligdom zijn, is er in het NT sprake van dezelfde geestelijke uitdrukking zonder dat dat betekent dat man en vrouw een identieke taak in de gemeente moeten kunnen uitvoeren. HC 12 gaat niet over de vervulling van de bijzondere ambten in de kerk en wie daartoe gerechtigd zijn.

30

35

[4.9] Een soortgelijke redeneertrant wordt gebruikt als door de GS Meppel gesteld wordt (besluit 3 grond 3) dat "de inrichting van de oudtestamentische ambten" "niet bleek te werken" en daarom als verouderd is bestempeld en in het Nieuwe Verbond is vervangen door gelijkheid. Als bewijstekst wordt daarvoor Hebr. 8:8 en 13 genoemd, maar het gaat in deze teksten in het geheel niet om de tegenstelling van ongelijkheid tussen man en vrouw in het OT en over een ontwikkeling naar gelijkheid in het NT. Het gaat hier over de ontwikkeling van het Oude Verbond naar het Nieuwe Verbond, voor mannen en vrouwen, dankzij de hogepriester die wij nu in de hemel mogen hebben (Hebr. 8-10). Daarbij wordt de inrichting van de OT-tempeldienst, uitgevoerd door mannelijke priesters, niet in diskrediet gebracht, zoals de synode doet, want die offerdienst was door God zelf minitueus voorgeschreven. Maar dankzij het offer van Christus is die OT-offerdienst niet meer nodig.

40

45

[4.10] Vervolgens zegt besluit 3 grond 5:

"Verder is de synode tot de conclusie gekomen dat die plaatsen in de Schrift, waar sprake is van een apostolisch voorschrift inzake zwijgen, resp. niet leren of gezag oefenen door vrouwen, in zichzelf geen onbetwistbare grond kunnen zijn om in onze tijd en omstandigheden vrouwen

50

categorisch uit te sluiten van het leer- en het regeerambt, omdat de exegese van deze teksten daarvoor te zeer omstreden is.”

Tegen deze redenering en wijze van omgaan met de Schrift bestaan overwegende bezwaren.

5

[4.11] De Schrift zegt zelf dat *elke* schrifttekst door God is geïnspireerd en kan worden gebruikt om onderricht te geven en om dwalingen en fouten te weerleggen (2 Tim. 3:16). Met art. 5 NGB geloven wij *alles* wat de Schriften bevatten. En art. 7 NGB leert ons de volkomenheid van de Heilige Schrift. Het tast dan ook de kern van het Schriftgezag aan als de synode willens en wetens de zogenaamde zwijgteksten buiten toepassing verklaart omdat de exegese daarvan “te zeer omstreden” zou zijn. Deze motivering past wat ons betreft niet in een gereformeerde en Bijbelgetrouwe kerk. We mogen niet bepaalde Bijbelteksten buiten spel zetten en daarmee andere Bijbelteksten de voorkeur geven, onder de noemer dat we er anders niet uitkomen.

10

15

[4.12] Ook methodisch is deze aanpak verwerpelijk. Het uitsluiten van teksten omdat de exegese daarvan “te zeer omstreden” zou zijn, is een zowel taalwetenschappelijk als theologisch onverantwoord en onaanvaardbaar selectiemechanisme. De GS Meppel doet blijkens de besluittekst geen enkele poging tot uitleg, zelfs niet tot aanduiding van de problemen waarvoor de bedoelde Schriftplaatsen ons stellen. Toepassing van de algemeen aanvaarde hermeneutische regels om teksten in hun directe context en in de bredere context van de Heilige Schrift te verstaan, blijft ten onrechte achterwege. Daarmee blokkeert de synode zelf de voortgaande bezinning.

20

25

[4.13] De GS Meppel spreekt intussen zonder enige grond wel een machtswoord uit, want zij verklaart dat de zogenaamde zwijgteksten in elk geval niet kunnen meebrengen dat de vrouwen volledig (“categorisch”) worden uitgesloten van het leer- en regeerambt. Dit is niet anders dan een eigenmachtige uitlegging van de Schrift, waarvoor de Schrift zelf nu juist waarschuwt (2 Petrus 1:20-21). Op grond waarvan de synode meent wel tot deze conclusie te kunnen komen, terwijl naar haar eigen zeggen de exegese van de bewuste teksten te zeer omstreden is, is door de synode niet verantwoord. Wij zijn van oordeel dat dit een ongeoorloofde vorm van heersen is over de Schrift, die moet worden teruggenomen.

30

35

[4.14] Als een tekst in de ogen van de synode nu “zeer omstreden” is, terwijl deze eerder altijd een belangrijke rol heeft gespeeld in de inrichting van de kerk, moet dat juist aanzetten tot voorzichtigheid en tot een uiterste inspanning om meer klaarheid en gezamenlijkheid te krijgen over de Bijbeluitleg. Op een synode die een op grond van de Schrift eeuwenlang bestendige beleidslijn 180° wil ombuigen, rust de verantwoordelijkheid en de plicht om zorg te dragen voor een deugdelijke Schriftuurlijke onderbouwing, waarbij de oude en de nieuwe Bijbelse gegevens en motieven worden besproken en gewogen en zo ook getoetst kunnen worden. Dat is ook in lijn met art. F71.1, F71.3 en F71.4 KO. Door dat na te laten maakt de synode zich schuldig aan selectief Bijbelgebruik. Niet de synode moet heersen over de Schrift, maar de Schrift moet heersen over de synode.

40

45

[4.15] De verwijzing door de GS Meppel in besluit 3 grond 5 naar “onze tijd en omstandigheden” rechtvaardigt de handelwijze van de synode niet. Deze tijdsfactor heeft immers als zodanig geen intrinsieke betekenis bij het bepalen van de juiste Schriftuitleg en zeker niet in de dwingende zin waarin de synode deze hanteert. De synode trekt hiermee zelf de verdenking van het buigen voor de tijdsgeest naar zich toe. Het maakt een groot verschil of bij de uitleg van de Schrift gekeken wordt naar hoe die uitleg in deze tijd en omstandigheden het beste kan worden *toegepast* of dat bij de uitleg van de Schrift *deze uitleg zelf* wordt beheerst door de huidige tijd en omstandigheden. Niet de exegese is tijdgerelateerd, maar de toepassing van de eerst verkregen exegese.

50

[4.16] Tot slot geldt ook hier dat sprake is van innerlijke tegenstrijdigheid in de uitspraken van de GS Meppel, want terwijl bij besluit 3 grond 5 de zogenaamde zwijgtteksten buiten toepassing worden verklaard, wordt vervolgens bij besluit 8 grond 2 een beroep gedaan op dezelfde teksten, 1 Kor. 14 en 1 Tim. 2.

5

Bezwaar 5: De GS Meppel toont niet aan dat voor besluit 5 een deugdelijke Schriftuurlijke basis aanwezig is.

10

Bedenkingen ten aanzien van besluit 5:

In besluit 5 wordt uitgesproken dat er Schriftuurlijke gronden zijn om naast mannen ook vrouwen te roepen tot de dienst in het opzicht, het pastoraat en het onderwijs en daardoor tot het ambt van ouderling.

15

Toelichting:

[5.1] In de gronden bij besluit 5 valt opnieuw de eenzijdigheid op in het verwijzen naar gegevens in de Schrift. Wel wordt verwezen naar taken die enkele vrouwen in het OT en NT (mochten) verrichten, maar ongenoemd blijven de taken waarvan vrouwen uitgesloten bleven. De daarmee corresponderende vraag: welke gronden kent de Schrift tegen de vervulling van het ouderlingenambt door vrouwen, komt niet aan de orde en wordt niet beantwoord. De gronden zijn voor een verstrekkend besluit als dit uiterst summier en zwak geformuleerd. Een hechte Schriftuurlijke fundering ontbreekt.

20

[5.2] Nergens wordt in besluit 5 en de gronden verwezen naar de doorgaande lijn die in Handelingen en in de apostolische brieven in het NT is op te merken met betrekking tot de oudste als *kernambtsdrager* in alle gemeenten, eventueel met de aan hem verwante figuur van de 'opziener'. Het NT bevat geen aanwijzingen dat in deze kernfuncties binnen de christelijke gemeente ook vrouwen werden aangesteld. Integendeel: bij de criteria die Paulus in 1 Tim. 3 en Titus 1 noemt voor oudsten en opzieners, gaat het over mannen. Paulus schrijft dit zo voor, terwijl hij wel degelijk weet dat vrouwen gaven van onderwijs en van leiding geven kunnen hebben. Ook voor een vrouw als Priscilla (Hand. 18:26) staat blijkens 1 Tim. 3 en Titus 1 het ambt van 'oudste' niet open.

25

30

[5.3] De GS Meppel noemt twee vrouwen uit het OT, Debora en Mirjam. De Bijbel verhaalt van hun optreden op bijzondere momenten in de geschiedenis van Israël. Dat wettigt echter op geen enkele manier de algemene conclusie dat vrouwen in het OT structureel in bestuur en rechtspraak optraden, zoals de synode suggereert.

35

Wat Debora betreft (Rechters 4 en 5): zij was rechter en profetes. Als profetes was zij geroepen een nieuwe openbaring door te geven die door God aan mensen werd gegeven. Daarnaast sprak zij recht. Ze trok niet rond door Israël, maar had haar vaste plek, onder een palmboom die naar haar genoemd was. Wie een geschil te beslechten had, kwam naar haar toe. Zij was een wijze vrouw met profetische gaven die in staat was geschillen te beslechten. God deed Debora als profetes in een tijd van crisis in Israël opstaan.

40

45

Wat Mirjam betreft: uit Ex. 15:20 blijkt dat Mirjam net als Debora een profetes was. God gebruikte ook haar om zijn woorden te spreken. En dat wordt in Exodus 15 concreet gemaakt. Als het volk door de Schelfzee is getrokken, zingt Mozes een lied, samen met de Israëlieten. Vervolgens wordt dit lied beantwoord door het refrein van Mirjam. En de vrouwen volgden haar daarin, dansend en op de tamboerijn spelend. Haar voorgaan van de vrouwen bestaat in het zingen bij die uitzonderlijke gebeurtenis.

50

Voor beiden geldt dat het veel te kort door de bocht is om hun optreden te veralgemeniseren en als argument aan te voeren voor het leidinggeven van vrouwen in het OT, laat staan voor het bevestigen van vrouwen in de regerende en leidinggevende ambten van de kerk in het NT. De enkele uitdrukking in Micha 6:4: "Ik zond .. Mirjam om jullie voor te gaan." wettigt niet de gedachte aan een formele roeping en aanstelling door de Here. Daarvan blijkt in Exodus 15 niets.

[5.4] Misplaatst is ook het beroep in grond 3 op Titus 2:3-5 voor de suggestie dat er "oudere-oudste vrouwen" actief waren als tegenhanger van "mannen als ouderen-oudsten". Paulus gebruikt in Titus 2 de algemene woorden *presbutès* (m) – *presbutis* (v) voor oudere mannen en oudere vrouwen in de gemeente. Zo ook de vertaling NBV. Wij zouden zeggen: 'senioren m/v'. Het gaat dus niet om 'presbuteroi' in de functionele zin van oudsten, zoals bijvoorbeeld in Titus 1:5 voorkomt. Paulus heeft het in Titus 2 achtereenvolgens over oudere mannen, oudere vrouwen, jongere vrouwen, jongere mannen en slaven. Hij geeft instructies aan de diverse groepen gemeenteleden. Met vrouwelijke ouderlingen heeft dit niets te maken.

[5.5] In grond 4 wijst de synode er op dat vrouwen in belangrijke functies voorkomen in de eerste christelijke gemeenten. Toch is het moeilijk te begrijpen dat deze vierde grond steun kan geven aan de gedachte dat vrouwelijke ouderlingen voorkomen in het NT. De specifieke bewijskracht op het essentiële punt ontbreekt namelijk in Rom. 16:7. Wie zijn Andronikus en Junia? Gaat het hier om twee mannen of om een man en een vrouw? Vormen zij een echtpaar? Genoten zij als apostelen veel aanzien of genoten zij veel aanzien bij de apostelen? Wat betekent hier de term "apostel"? Wordt hier verwezen naar het apostolische ambt – zoals Paulus had - of naar het meer algemenere begrip 'gezant' of 'afgevaardigde'? De synode heeft t.a.v. Rom. 16:7 te vergaande conclusies getrokken op basis van een exegese die al eeuwenlang niet eenduidig is.

Bezwaar 6: De GS Meppel toont niet aan dat voor besluit 6 een deugdelijke Schriftuurlijke basis aanwezig is.

Bedenkingen ten aanzien van besluit 6:

In besluit 6 wordt uitgesproken:

a. dat er Schriftuurlijke gronden zijn om behalve aan mannen ook aan vrouwen die daarvoor de gaven hebben ontvangen, preekbevoegdheid te verlenen en daartoe in de generale regeling preekbevoegdheid artikel 1 het woord "mannelijk" te laten vervallen.

b. dat er Schriftuurlijke gronden zijn om naast mannen ook vrouwen te roepen tot de dienst van verkondiging en onderwijs en daarmee tot het ambt van predikant.

Toelichting:

[6.1] Tegen besluit 6 met de bijbehorende gronden gelden dezelfde bezwaren als bij besluit 3 en besluit 5. Daar komt echter nog het volgende bij.

[6.2] Vanaf Pinksteren mogen in de kerk allen, ouderen en jongeren, zonen en dochters, mannen en vrouwen, profeteren. Zeker. Maar daarmee zijn ze nog niet allemaal opzieners. Nooit worden kinderen aangesteld als oudsten. De kring van de twaalf apostelen bestaat alleen uit mannen. In Handelingen lezen we alleen dat mannen worden aangesteld als oudsten. In de pastorale brieven schrijft Paulus dat als oudsten bekwame mannen moeten worden gekozen.

[6.3] Ten onrechte wordt in de gronden een directe koppeling gemaakt tussen profetische gaven en profetisch optreden aan de ene kant en het ambt van predikant aan de andere kant. Maar het opbouwend, troostend en bemoedigend kunnen en mogen spreken is niet zomaar identiek te stellen aan het vervullen van het predikantsambt. Waar blijft het leiding geven door middel van verkondiging

en onderwijs in de gemeente, het koers uitzetten en het (eind)verantwoordelijkheid dragen voor het bewaren van de zuivere leer? Hier wreekt zich weer het totale gemis in de besluiten van de GS van een Schriftuurlijke visie op het karakter en de betekenis van de ambten, ook dat van de predikant.

5

Bezwaar 7: Door de openstelling van de ambten in de vrijheid te laten van de plaatselijke kerken wordt de eenheid van het kerkverband door de GS fundamenteel aangetast.

10

Toelichting:

[7.1] Besluit 7 laat het geheel aan de plaatselijke kerken over om zelf te bepalen of en zo ja, op welke wijze en wanneer ze in de lijn van deze besluiten willen handelen. De beide gronden die hiervoor worden aangevoerd, zijn niet anders dan een cirkelredenering: "Het is aan iedere kerk om te bezien (...)", aldus grond 1. En: "Iedere kerk dient dus een eigen bezinningsproces te doorlopen (...)", aldus grond 2. Dit is slechts een herhaling van de besluittekst zelf, maar biedt geen motivering voor dit besluit.

15

[7.2] De synode brengt bovendien niet in rekening dat de vragen rond MVEA destijds juist op de agenda van de generale synode zijn gekomen, omdat ze het plaatselijk belang en de plaatselijke 'draagkracht' overstijgen. Op de GS Amersfoort-C 2005, die voor het eerst besloot tot de instelling van een 'deputaatschap vrouwen in de kerk', kwamen in dat opzicht tenminste drie redenen aan de orde (art. 52 Acta GS Amersfoort-C 2005):

20

- De aard van het vraagstuk gaat de plaatselijke krachten te boven.
- De kerken dienen gezamenlijk te komen tot goed onderbouwde Schriftuurlijke antwoorden.
- Rechtsongelijkheid dient te worden voorkomen.

25

Deze argumenten zijn nog steeds valide en zijn ten onrechte door de GS Meppel miskend en stilzwijgend gepasseerd.

30

[7.3] De vraag naar de toelating MV tot de bijzondere ambten in de kerk is nooit eerder formeel beantwoord, maar intussen altijd als een generale zaak beschouwd. De plotselinge breuk daarmee vereist een deugdelijke motivering van de GS, die ontbreekt. Het is bestuurlijk en beleidsmatig nauwelijks denkbaar dat een kerkgemeenschap als de GKv geen eensluidende lijn trekt ten aanzien van de centrale vraag of vrouwen in de kerk tot de bijzondere ambten in de kerk kunnen worden geroepen of niet.

35

[7.4] Door de openstelling van de ambten aan de plaatselijke kerken (kerkenraden?) over te laten c.q. op te dragen is er een wezenlijk punt in geding. De ambten hebben weliswaar hun plek in de plaatselijke kerk, maar zijn tegelijk ingebed in het bredere kerkverband en functioneren in dat grotere geheel. Voor predikanten is dit meteen duidelijk: over de toelating tot de dienst des Woords beslist de classis (met medewerking van generale deputaten), en op grond van deze toelating zijn predikanten gerechtigd in alle kerken voor te gaan. Ouderlingen maken deel uit van de kerkelijke vergaderingen, en kunnen bij de uitoefening van kerkverbandelijke taken, zoals de tucht over ambtsdragers, betrokken worden.

40

[7.5] Het synodebesluit om het beleid in dezen aan de plaatselijke kerk over te laten leidt tot een sterk individualiserende tendens in de kerken en tot een ondermijning van het kerkverband als zodanig. Er komt enerzijds een ongewenste druk op de onderlinge verhoudingen binnen de plaatselijke kerken te liggen, maar anderzijds evenzeer binnen het kerkverband waar kerken/afgevaardigden met een totaal uiteenlopende toepassing van dit beleid met elkaar worden geconfronteerd op de meerdere vergaderingen.

50

[7.6] Het getuigt tenslotte van onwijsheid, onwelwillendheid en onverdraagzaamheid van de GS jegens allen die de besluitvorming van de GS op Schriftuurlijke gronden afkeuren dan wel op zijn minst zorgvuldig willen toetsen, om tot directe invoering van de besluiten over te gaan. Er is geen enkele

dringende noodzaak die hiertoe dwingt. Onder de misleidende noemer van “ruimte geven” wordt de gehele kerkgemeenschap en ook de zusterkerken voor een *fait accompli* gesteld en de bestreden besluitvorming direct ingevoerd.

5 [7.7] Ten overvloede: hoewel wij de verzuchting van velen kunnen begrijpen dat “het besluit niet meer is terug te draaien”, mag het in de kerk absoluut niet zo zijn dat het door de GS Meppel gecreëerde *fait accompli* als zelfstandig argument tegen het indienen van revisieverzoeken in stelling wordt gebracht. Dat zou met recht de hiërarchie ten top zijn: de ene synode voert een omstreden besluit direct in en de volgende synode wijst revisie daarvan af omdat het besluit niet meer valt terug te draaien.

10 [7.8] De zaak verlangt een integrale heroverweging van de besluiten MVEA van de GS Meppel. Er is op grond van de in het geding zijnde Schriftgegevens enerzijds en de sterk te bekritisieren omgang daarmee van de GS Meppel anderzijds voor de GS Goes alle aanleiding en noodzaak voor een gedegen inhoudelijke herbeoordeling. Zeker in de kerk geldt voluit het adagium: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

15 [7.9] Extra argument hiervoor is dat de GS Meppel nota bene zelf in besluit 8 expliciet de kerken oproept tot deze integrale herbezinning. De GS Goes is dan de aangewezen plaats waar de kerken dit in gezamenlijkheid kunnen doen en aan deze oproep van de GS Meppel gehoor kunnen geven.

20

Bezwaar 8: Besluit 8 komt als de spreekwoordelijke mosterd na de maaltijd en onderstreept slechts de incongruentie van de besluitvorming door de GS.

25

Toelichting:

30 [8.1] De GS Meppel roept in besluit 8 de kerken op “zich nader te bezinnen op de vraag hoe recht kan worden gedaan aan de verschillen tussen man en vrouw in de vervulling van taken en ambten in de gemeente.” Die beoogde bezinning is een bezinning op basis van de Bijbel, getuige de twee aangevoerde gronden:

35 “1. De Bijbel spreekt zowel over de gelijkwaardigheid van als over het onderscheid tussen man en vrouw, en de daarmee gegeven eigen plaats die beiden hebben tegenover God, in het huwelijk en in de gemeente. In onze sterk op gelijkheid gerichte cultuur verdient dit aspect speciale aandacht.
2. De Bijbel waarschuwt er herhaaldelijk voor, dat man en vrouw niet in elkaars plaats treden of elkaar overheersen (1 Pet. 3:7, 4:15, 5:3; 1 Tim. 2:8-15; 1 Kor. 14:34-35; 3 Joh. :9).”

Wij juichen die bezinning van harte toe en vinden die ook absoluut noodzakelijk, zoals hierboven in de toelichting bij bezwaar 7 is verwoord.

40 [8.2] Tegelijk impliceert dit besluit een vernietigend oordeel over de eigen voorafgaande besluiten van de GS Meppel, want deze speciale aandacht voor de beide Schriftuurlijke lijnen – gelijkwaardigheid en gelijktijdig verschil in verantwoordelijkheid – heeft de synode nu juist zelf hieraan niet gegeven, terwijl dit wel de expliciete opdracht van de GS Ede was. Om herhaling te voorkomen, verwijzen we op deze plaats korthedshalve naar de bezwaren en toelichtingen hierboven in dit revisieverzoek.

45

50 [8.3] De vermelding in grond 2 bij besluit 8 van Bijbelteksten als 1 Tim. 2 en 1 Kor. 14 is geheel terecht, maar toont tevens de incongruentie met de eerdere stelling van de GS Meppel in grond 5 bij besluit 3, dat de uitleg van deze teksten te zeer omstreden zou zijn om er een onomstotelijke grond aan te ontlenen met betrekking tot het verschillend functioneren van mannen en vrouwen in de kerk. Wij houden besluit 8 grond 2 voor de juiste versie en wijzen het andersluidende besluit 3 grond 5 af.

[8.4] Tot slot: het is onbegrijpelijk hoe de GS Meppel besluit 8 nog kan opvoeren na de voorafgaande besluiten 1-7 genomen te hebben. De logische opbouw is geheel zoek. Maar belangrijker: besluit 1-7 voldoen zelf niet aan de terechte normen die de synode in de gronden bij besluit 8 noemt.

5

Verzoek tot revisie

10 Op grond van al het bovenstaande zijn wij van oordeel dat de besluitvorming MVEA van de GS Meppel niet in stand kan blijven en wordt hierbij verzocht:

1. de door de GS Meppel genomen besluiten 1, 3, 5, 6, 7 en de bijbehorende gronden (Acta art. 18 GS Meppel 2017) vervallen te verklaren;
- 15 2. in lijn met de eerdere opdracht van de GS Ede 2014 (art. 18 Acta GS Ede 2014) en met het besluit 8 van de GS Meppel (Acta art. 18 GS Meppel 2017) de taken van mannen en vrouwen in de kerk alsnog nader te bepalen met inachtneming van het in Schriftuurlijk en kerkelijk opzicht eigene van de ambten van ouderling en van predikant.

20

Hattem, 28 oktober 2019

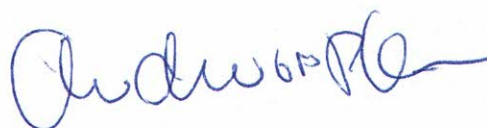
25

De Raad van de Gereformeerde Kerk te Hattem-Centrum,
namens deze:

30 H. Willering, preses

A.C. van der Worp-Pleiter, scriba

35

40

45

Voor contact en info:

Gereformeerde Kerk te Hattem-Centrum
A.C. van der Worp-Pleiter, scriba
50 Nieuweweg 6
8051 EH HATTEM
Email: scriba@gasthuiskerk.net